

Beleidsverslag 2021

Maart 2022

APETRA

NV van publiek recht met sociaal oogmerk

The APETRA logo is located in the bottom right corner of the page. It consists of a white square containing a blue stylized water drop icon to the left of the word "APETRA" in a bold, blue, sans-serif font. The background of the entire page is a photograph of a large, curved white structure, possibly a water treatment tank, with red and green pipes and railings, set against a blue sky with white clouds.

APETRA

Beleidsverslag 2021, inclusief speciaal rapport inzake het sociaal oogmerk en de uitvoering van de taken van openbare dienst.

Inhoudstafel

Lexicon	3
Lijst van afkortingen	4
Executive summary	5
Inleiding	6
Realisatie van het sociaal oogmerk en invulling van de taken van openbare dienst	7
<i>Uittekening van het beleid in 2021</i>	7
<i>Uitvoering van het beleid in 2021</i>	7
Beheer van de verplichte voorraden	11
Inzet van de door APETRA beheerde voorraden in geval van bevoorradingscrisis	13
Transparantie en concurrentie	14
Economisch en financieel kader – Financieel resultaat 2020	16
Bijlage: Bedrijfsbestuur	18

Lexicon

Wet (of APETRA-wet): De wet van 26 januari 2006 betreffende de aanhouding van een verplichte voorraad aardolie en aardolieproducten en de oprichting van een agentschap voor het beheer van een deel van deze voorraad en tot wijziging van de wet van 10 juni 1997 betreffende de algemene regeling voor accijnsproducten, het voorhanden hebben, en het verkeer daarvan en de controles daarop, laatst gewijzigd door de wet van 15 maart 2020.

Nafta: aardolieproduct, in hoofdzaak gebruikt als grondstof ('feedstock') voor de (petro)chemische nijverheid.

Netto-invoer: de invoer minus de uitvoer van aardolieproducten, minus de internationale marine - bunkerleveringen en gecorrigeerd voor de voorraadschommelingen.

Naftaopbrengst: de intake van de Belgische raffinaderijen aan aardolieproducten versus de productie van nafta door deze raffinaderijen

Richtlijn: de EU Richtlijn 2009/119/EC van de Raad van 14 september 2009 houdende verplichting voor de lidstaten om minimumvoorraden ruwe aardolie en/of aardolieproducten in opslag te houden

Voorraadjaar: periode tussen 1 juli van jaar Y en 30 juni van jaar Z waarbinnen de VP gebaseerd op de netto-invoer van jaar X moet worden aangehouden.

Middeldistillaten: gasolie-verwarming, diesel, lamppetroleum en jet fuel

Jet fuel: motorbrandstof voor straalvliegtuigen.

Zware stookolie: aardolieproduct met hoog calorisch vermogen dat voornamelijk gebruikt wordt voor de verwarming van serres en industriële toepassingen.

Afzonderlijke opslag ('segregated'): opslagwijze waarbij APETRA alleen in een tank/depot opslaat, er geen rotatie is door in- en uitbewegingen van andere bedrijven en APETRA dus haar eigen moleculen behoudt (en beheert).

ESR resultaat: boekhoudkundig resultaat volgens het Europees Stelsel van Rekeningen (ESR), i.e. het systeem van nationale rekeningen en regionale rekeningen dat lidstaten van de Europese Unie hanteren. Het ESR-systeem is compatibel met het United Nations System of National Accounts (1993 SNA) van de Verenigde Naties, zowel inzake definities, classificaties, als qua regels.

Verversing/vervanging: de vervanging (i.g.v. wijziging van product (kenmerken)) of verversing (i.g.v. dalende kwaliteit of stabiliteit) van APETRA eigen voorraden.

ProQuality: opvolgingssysteem van de kwaliteit van de APETRA producten.

Lijst van afkortingen

VP: voorraadplicht

OP: ondernemingsplan

LS: lidstaat

r.a.e. : ruwe aardolie-equivalent

IEA: Internationaal Energie Agentschap

ADE: Algemene Directie Energie

FOD: Federale Overheidsdienst

Q1, ...: kwartaal 1, ...

KB: koninklijk besluiten

ESR: Europees Stelsel van Rekeningen

NOB: Nationaal Olie Bureau

EXECUTIVE SUMMARY

Daar waar de voorraadplicht 2020, van kracht vanaf 1/7/2020, nog 3.763.400 ton ruwe aardolie-equivalent (r.a.e.) bedroeg, daalde deze omwille van de lockdownmaatregelen tijdens de Coronapandemie en eruit voortvloeiende daling van vooral de motorbrandstoffenconsumptie naar 3.090.888 ton r.a.e. in 2021.

In haar Ondernemingsplan 2022, opgesteld in het voorjaar van 2021, stelde APETRA voor deze daling tot nader order als een tijdelijk fenomeen te beschouwen en haar eigen voorraden stabiel te houden.

Conform dit scenario 'Beyond Corona' verkocht en kocht APETRA in 2021 enkel voorraden in het kader van de per eind 2019 aangegane nieuwe opslagcontracten. Met het vullen van deze vervangende opslagcapaciteit wordt ook APETRA's operatie tot productdiversificatie voorlopig beëindigd: veiligheidsvoorraden diesel en gasolie-verwarming werden vervangen door bijkomende volumes benzine¹ en jet fuel.

Aankooprechten werden nog in heel beperkte aangekocht voor de benzineverplichting; aankooprechten op de APETRA eigen voorraden werden in zo hoog mogelijke mate verkocht om de surplusvoorraden te gelden te maken.

APETRA dekt per eind 2021 met de beheerde stocks 101,47 dagen van de Belgische voorraadplicht 2021 in en houdt tevens, door de verkoop van aankooprechten, 314.910 ton r.a.e. aan ten behoeve van andere lidstaten.

Van de productvoorraden in eigendom bevindt intussen ca 89% zich in België.

Qua beheer van de voorraden werd in het vierde kwartaal van 2021 een verversingsoperatie van diesel uitgevoerd en blijkt het verzekeren van de voorraden moeilijker te verlopen, een fenomeen dat globaal in de aardoliesector en bij andere voorraadagentschappen wordt vastgesteld.

Naast de aan- en verkopen en verversing van eigen voorraden en de aankoop van aankooprechten onder de APETRA raamovereenkomsten werden in 2021 door het agentschap aankooprechten verkocht via 'calls for bids' en door tussenkomst van gespecialiseerde brokers. Offerteaanvragen voor zowel boekhoud- als juridische diensten werden succesvol afgerond.

De Coronacrisis zorgt ook in 2021 voor een lagere aardolieconsumptie en, in het eerste deel van 2021, lagere internationale noteringen. Deze laatste zorgen ervoor dat het minimumniveau van de APETRA-bijdrage, wettelijk ingevoerd in juni 2020, voor alle producten van kracht is gedurende de twee eerste kwartalen van 2021 en voor de middeldistillaten en zware stookolie tot en met het derde kwartaal van 2021.

De totale ontvangsten uit de bijdrage bedragen in 2021 113,6 miljoen euro. Deze volstaan om de quasi gelijkblijvende geïndexeerde kosten te betalen, maar slechts deels, voor 30 miljoen euro, om zelf de jaarlijkse schuldaflossing tegenover Belfius (80 miljoen euro) te doen. Dit doet de schuld dalen met 30 miljoen tot 1.095 miljoen euro per eind 2021.

APETRA sluit het boekjaar 2021 af met een positief boekhoudkundig resultaat van ca. 785,4 miljoen euro. 750,1 miljoen euro hiervan resulteren uit herwaardering van de voorraden dankzij de stijgende olieprijsen.

Het ESR-resultaat blijft positief en bedraagt ca. 35,3 miljoen euro; de overgedragen winst van 2020 bedraagt 160,1 miljoen euro.

In 2021 werden stappen voorwaarts gezet m.b.t. tot de inzet van de veiligheidsvoorraden en APETRA's crisisparaatheid. Zo was er de crisisoefening georganiseerd met de Algemene Directie Energie naar de prioritaire deelnemers toe in april 2021, de internationale doorlichting van het globale energiebeleid, met als onderdeel het aardoliecrisisbeleid en het beheer van de voorraden, door het Internationaal Energie Agentschap in april 2021 en de bevoorradingscrisis die eind juli 2021 door de regering werd uitgeroepen na de overstromingen in het Luikse. Deze situatie heeft uiteindelijk niet tot een inzet van APETRA voorraden geleid; de *lessons learned* werden wel meegenomen in de crisisprocedures van de betrokken overheidsinstanties.

In april 2021 werd APETRA's staff versterkt met een voltijdse *Policy and Crisis management Officer*, zodat bijkomende aandacht tevens kan gaan naar APETRA's *business continuity* beleid. Met de Algemene Directie Energie werd verder naar mogelijke synergiën gekeken op het vlak van informatie die van belang is voor crisisevaluatie en -aanpak en inspecties. Tot slot werden nieuwe contracten afgesloten op het vlak van IT om APETRA beter te omkaderen en haar ICT omgeving meer *cyber proof* te maken.

---

¹ De benzine wordt aangehouden als afgewerkt product en deels ook door eBOB, een benzine waaraan nog bio-ethanol dient te worden toegevoegd bij inverbruikstelling om tot een bruikbaar product te komen.

INLEIDING

De naamloze vennootschap van publiek recht met sociaal oogmerk APETRA werd opgericht door de APETRA-wet. Het sociaal oogmerk van APETRA bestaat in het beheren van de nationale verplichte voorraad aardolie en aardolieproducten ter vrijwaring van de bevoorradingszekerheid van zowel de particuliere als de industriële Belgische eindgebruiker van deze producten.

De taken van openbare dienst die APETRA binnen of buiten het Belgische grondgebied overeenkomstig de wettelijke bepalingen dient uit te voeren zijn:

- o het aanhouden van aardolie en aardolieproducten ten belope van haar VP in het algemeen en dit in het bijzonder door:
- o de aankoop van aardolie en/of aardolieproducten;
- o het afsluiten van overeenkomsten over ter beschikking gestelde hoeveelheden (de zgn. "tickets") en
- o voor de opslag van haar stocks in eigendom: het aankopen en/of bouwen van opslagcapaciteit en/of het afsluiten van opslagcontracten.

APETRA mag alle handelingen, activiteiten en operaties verrichten die rechtstreeks of onrechtstreeks bijdragen tot de verwezenlijking van deze taken van openbare dienst. Conform de statuten van APETRA en het beheerscontract tussen de Belgische Staat en APETRA bevat dit beleidsverslag

- o de informatie zoals bepaald in artikel 96 van het Wetboek van Vennootschappen,
- o het bijzonder verslag over het sociaal oogmerk, dat de verwezenlijkingen van het sociaal oogmerk van het afgelopen boekjaar 2021 omvat en
- o de elementen tot staving van de bepalingen vastgelegd in artikel 4, § 1 (concurrentie, gelijke behandeling en, transparantie) en § 2 (voorkeur voor voorraden op Belgisch grondgebied) van het beheerscontract.

REALISATIE VAN HET SOCIAAL OOGMERK EN INVULLING VAN DE TAKEN VAN OPENBARE DIENST

Uittekening van het beleid inzake het beheer van de voorraden in 2021

Bij het opstellen van het Ondernemingsplan 2021 in maart 2020 keek APETRA aan tegen een voorraadplicht 2020² van 3.763.400 ton ruwe aardolie-equivalent (r.a.e.), daar waar de voorraadplicht 2019 nog 3.570.750 ton r.a.e. bedroeg. De stijging bleek voornamelijk te wijten aan een gedaalde naftaconsumptie³ die in de internationale voorraadberekeningsformule in mindering komt van de netto-invoer van aardolie(producten).

Het scenario 'Anticipatief beheer' uitgewerkt in dat OP vertrok van de assumptie dat de nationale voorraadplicht over de komende 5 jaren quasi stabiel zou blijven op een 3.700.000 ton r.a.e. Dit voornamelijk door een dalende naftaconsumptie die in de internationale berekeningsmethodologie de voorraadplicht verhoogt, ondanks de effecten van energie-efficiëntie en hernieuwbare energie op de nationale aardolieconsumptie.

Eveneens in maart 2020 brak wereldwijd de Coronapandemie uit, die door de lockdowns voor een aanzienlijke daling van de transportbrandstoffen zorgde en de netto-invoer dusdanig beïnvloedde dat de nationale voorraadplicht vanaf 1/7/2021 daalde naar 3.090.888 ton rae.

In het OP2022, daterend van maart 2021, stelde APETRA in het scenario 'Beyond Corona' voor om het scenario uit het vorige OP aan te houden totdat duidelijk zicht is op het aardolieverbruik in post-Corona omstandigheden.

Het scenario 'Beyond Corona' kwam neer op:

- het stabiel houden van de eigen voorraden, waarbij in 2021
  - de productdiversificatie naar benzines en extra jet fuel gestart in de tweede jaarhalf van 2020 in het eerste semester van 2021 wordt afgerond;
  - mogelijke productverversingen staan ingeschreven
- het aankopen van aankooprechten op benzines om het verschil tussen de eigen voorraden en het volume sleutelproducten te overbruggen en
- het verkopen van aankooprechten op surplusvoorraden.

Uitvoering van het beleid inzake het beheer van de voorraden in 2021

Invulling van de voorraadplicht

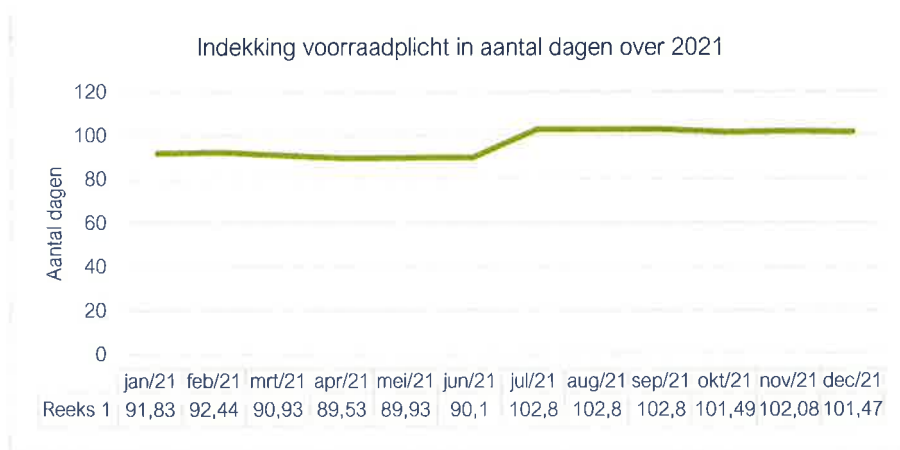
In het eerste semester 2021 gold een voorraadplicht van 3.763.390 ton r.a.e.; in de twee laatste kwartalen daalde deze door de Coronacrisis en haar impact op het aardolieverbruik naar 3.090.888 ton r.a.e.

Met uitzondering van een klein ontbrekend volume in april-mei 2021⁴ hield APETRA over gans 2021 ten minste haar volle 90 dagen VP aan. Dit kleine tekort leidde tot een aantal ingedekte dagen van minimum 89,53 dagen, wat afgerond wel op 90 dagen komt.

---

² Geldend vanaf 1/7/2020

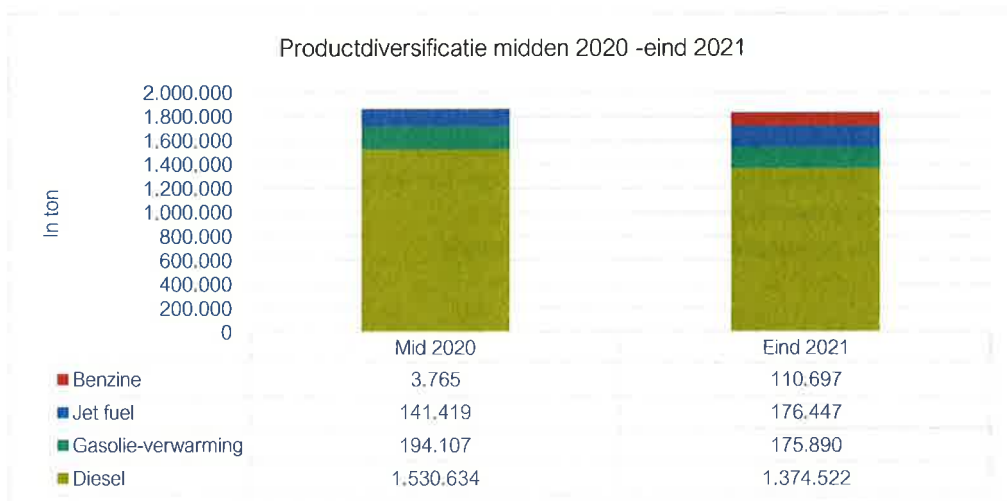
³ Deze daling van het naftaverbruik wordt op haar beurt veroorzaakt door een switch weg van nafta in de raffinage- en chemische sector

Operationeel beleid in 2021

Aan- en verkopen in 2021

Ter voltooiing van de productdiversificatie en vervanging van aflopende opslagcontracten werden ook nog in de eerste jaarhelft van 2021 productvoorraden aan- en verkocht. Deze voorraadbewegingen geven volgend eindresultaat inzake door APETRA in eigendom verworven productvoorraden per eind 2021:

Aan- en verkoop van aankooprechten in 2021

Ter **aankoop** van aankooprechten op voorraden benzine en zware stookolie lanceerde APETRA in het voorjaar van 2021 aanbestedingen. Aankooprechten op zware stookolie werden enkel in Q1 2021 genomen. Aankooprechten werden **verkocht** door call for bids of via brokers .

⁴ Dit door een tijdelijk onevenwicht in de aan- en verkopen voortkomend uit de afloop van oude en aanvang van nieuwe opslagcontracten.

Vergelijking geplande en gerealiseerde aan- en verkopen van aankooprechten

Kwartaal 2021	Aankoop aankooprechten		Verkoop aankooprechten	
	Gepland	Gerealiseerd	Gepland	Gerealiseerd
Q1	50.000	50.000	20.000	20.000
Q2	25.000	20.000	30.000	30.000
Q3	20.000	25.000	300.000	265.610
Q4	20.000	25.000	300.000	319.410

Op jaareinde 2021 beheert het agentschap de volgende voorraden:

Soort van voorraad	Hoeveelheid (ton)	Aandeel in stocks (%)
Ruwe aardolie in eigendom	2.069.065	52,6
Producten	1.862.565,18	47,4
waarvan voorraden in eigendom, opgedeeld in	1.837.565,18	46,7
<i>Diesel 10 ppm S</i>	<i>1.374.521,55</i>	<i>34,9</i>
<i>Gasolie-verwarming 10 of 50 ppm S</i>	<i>175.899,85</i>	<i>4,5</i>
<i>Jet fuel</i>	<i>176.446,6</i>	<i>4,5</i>
<i>Benzine</i>	<i>110.697,19</i>	<i>2,9</i>
waarvan aankooprechten op benzine	25.000	0,7
TOTAAL	3.931.630,49	

Op jaareinde 2021 beheert APETRA in totaal 3.931.630,49 ton veiligheidsvoorraden. Hiermee dekt het agentschap 101,47 dagen van de Belgische VP 2021 in én, door de verkoop van 314.910 ton r.a.e. aan aankooprechten op haar eigen stocks, ook deels de voorraadplicht van buitenlandse entiteiten.

Vorbereiding van uitvoering in de eerstvolgende jaren

Met uitzondering van een opslagcontract voor ruwe aardolie dat, conform het actieplan in het OP2022 verlengd werd tot eind juni 2023, komen voor eind 2024⁵ geen opslagcontracten meer te vervallen.

Voor de twee eerste kwartalen van 2021 zijn intussen verdere verkopen van aankooprechten gerealiseerd. Afhankelijk van het gekozen beleid in het OP2023, dat in april-mei 2022 zal worden opgesteld, zullen in de tweede jaarhelft van 2022 in meer of mindere mate bijkomende aankooprechten worden verkocht.

⁵ Dit op basis van de contractuele looptijd en inclusief de automatische éénjarige verlenging.

Financieel beleid

Zie hoofdstuk Economisch en financieel kader – financieel resultaat 2021.

Voorkeur voor voorraden op het Belgische grondgebied

APETRA's ruwe aardolie is opgeslagen in Duitsland in cavernes verbonden met een terminal gelegen aan de Noordzeekust, alsook via pipeline naar Duitse raffinaderijen. Van de eigen voorraden afgewerkt product bevinden zich eind 2021 1.640.819 (89,3%) in België, 30.932ton in Duitsland (langs de Rijn), 37.175 ton in Duinkerke (Noord-Frankrijk) en 128.638 ton aan de Scheldemonding te Zeeland (Nederland).

Het volume aan nieuwe tanks dat voor de strategische olievoorraden via APETRA-contract sinds APETRA's opstart gebouwd is, belooft zo'n 1,7 miljoen m³. Met uitzondering van 1 nieuwbouwproject in Nederland aan de Scheldemonding (160.000 m³), staat al deze capaciteit in België.

De aangekochte benzineaankooprechten (tussen 20.000 en 50.000 ton al naargelang het kwartaal) bevinden zich in Nederland en België in de raffinaderijzone Rotterdam – Amsterdam - Antwerpen.

BEHEER VAN DE VERPLICHTE VOORRADEN

APETRA's taken bestaan er niet louter in om verplichte voorraden aardolie(producten) aan te kopen en te stockeren, maar ook om deze op een optimale wijze te beheren. Dit beheer behelst o.m. de kwaliteit- en kwantiteitbeheersing van de aangekochte en als ticket gecontracteerde hoeveelheden, het inventariseren en notificeren van de beheerde stocks aan de overheidsinstanties, het verzekeren van de eigen voorraden en het ter beschikking houden van de voorraden voor het moment waarop de markt ze effectief nodig heeft.

APETRA's voorraadcontrolesysteem

Het systeem voor voorraadcontrole, behelst verschillende aspecten, met name

- 1° De inspectie van depots waar APETRA stocks opgeslagen zullen worden voorafgaand aan de productaanlevering;
- 2° De inspectie van de kwaliteit en hoeveelheid van de aangekochte voorraden op het moment van levering;
- 3° Een periodieke gelijkaardige inspectie van APETRA's voorraden eens ze opgeslagen zijn en
- 4° Een periodieke en retroactieve controle m.b.t. de permanente aanwezigheid en kwaliteit van de voorraden die APETRA ter beschikking gesteld krijgt van haar ticketleveranciers.

De resultaten van de controles door internationaal gecertificeerde inspectiefirma's, zijn voor 2021 als volgt:

- kwaliteit en hoeveelheid bij levering: alle aan APETRA geleverde producten waren conform de vereiste hoeveelheden en specificaties;
- de opvolging van de kwaliteit en kwantiteit van alle gestockeerde producten werd uitgevoerd, waarbij geen inbreuken werden vastgesteld.

In 2017 werden via een Europese aanbesteding inspectiecontracten met 4 ondernemingen gesloten. APETRA werkt nu voor haar diverse inspectietaken met in totaal 4 erkende inspectiebedrijven. Deze inspectiecontracten werden in 2021 verlengd tot uiterlijk eind september 2022 teneinde een mogelijke samenwerking voor bepaalde aspecten van de inspecties met de Algemene Directie Energie/FAPETRO van de FOD Economie te kunnen bestuderen.

De vervanging van producten

In tegenstelling tot de commerciële operatoren, slaat APETRA haar eigen voorraden voor lange termijn op. Gelet op de op termijn afnemende kwaliteit en stabiliteit van afgewerkte aardolieproducten, besteedt APETRA bijzondere zorg aan de opvolging van de kwaliteitsevolutie van haar stocks.

Hiertoe implementeert APETRA het zgn. *ProQuality* opvolgingssysteem, dat aan de hand van een analyse van een zeer uitgebreid aantal kenmerken de conformiteit van het product in tank meet en, veel belangrijker nog, aanbevelingen geeft m.b.t. de termijn waarbinnen het product nog aan de wettelijke vereisten zal voldoen. Dit systeem laat APETRA toe het product in de tanks te vervangen alvorens het begint te degraderen.

Een productvervanging dient eveneens te gebeuren, wanneer de (inter)nationale kwaliteitsvereisten voor een bepaald aardolieproduct verstrengen (bv. verlaging van het maximale zwavelgehalte).

Gelet op de kosten die gepaard gaan met een productvervanging én de kans dat geen vervangingspartner gevonden wordt die tijdelijk voorziet in een ticket of vervangvoorraad, kiest APETRA inmiddels voor de volgende aanpak:

- APETRA's dieselstocks zijn bio-free, i.e. zonder bijgemengde biobrandstoffen. Aanwezigheid van bio-componenten in aardolieproducten maakt deze onstabiel waardoor vervanging bijna halfjaarlijks nodig is.

-
- APETRA's benzinstocks bestaan voor een groot gedeelte uit zgn. eBOB, de aardoliecomponent van benzine waaraan bij inverbruikstelling door APETRA's koper bio-ethanol wordt toegevoegd. Langdurige opslag van benzine mét bio-ethanol is omwille van productstabiliteit en aantasting van infrastructuur niet haalbaar.
  - bij afzonderlijke opslag, waarbij APETRA zelf verantwoordelijk is voor de kwaliteit van het product, is in de mate van het mogelijke steeds geopteerd voor de opslag van diesel of laagzwavelige gasolie-verwarming; de recentste aanbestedingen voor opslagcapaciteit zijn beperkt tot contracten waarbij productverversing ofwel de verantwoordelijkheid is van het opslagbedrijf of inbegrepen zit in de vergoeding.

Verversingen in 2021

In het 4de kwartaal van 2021 werd een verversing uitgevoerd van dieselvorraden opgeslagen in Ritthem (NL). 77.500 ton diesel werd vervangen door nieuw product over de periode midden oktober – midden december 2021.

Voor de eerste jaarhelft 2022 werden per eind 2021 verversingspartners gecontracteerd voor operaties te Antwerpen en Gent voor in totaal ca. 127.000 ton diesel. Deze vervanging gebeurt over de periode 10/1/2022 - 10/3/2022.

De verzekering van de eigen voorraden

APETRA verzekert haar eigen voorraden "all risk". In 2020 en 2021 kostte het APETRA moeite om haar brandpolis ten volle geplaatst te krijgen. APETRA stond hierin niet alleen: ook andere oliemaatschappijen en buitenlandse agentschappen kregen te maken met verzekeraars die plots weigerachtig stonden tegen het dekken van *fossil fuel* / energierisico's én hogere premies.

Sinds 1/1/2015 heeft APETRA, bovenop de milieuaansprakelijkheidsverzekering die haar opslagbedrijven moeten afsluiten, een 'chapeau' verzekering voor een waarde van 50 miljoen euro. Dit contract werd in 2017 opnieuw geplaatst aan gunstigere voorwaarden dan de eerdere polis en per eind 2021 met een jaar verlengd. De opdracht dient in 2022 opnieuw te worden georganiseerd.

Schade door "Terrorisme" bleek in alle APETRA verzekeringspolissen te zijn uitgesloten. Zodoende heeft APETRA eind september 2018 een verzekeringspolis afgesloten met één van de vijf deelnemers aan de tender "Terrorism and Sabotage Insurance". Deze ving aan in oktober 2018 voor een periode van drie jaar en bedraagt een maximale dekking van 250 miljoen euro met een vrijstelling van 250.000 euro. Deze dekking is in het najaar 2021 herplaatst.

De inventarisering, lokalisatie en rapportering van de beheerde voorraden

APETRA declareert haar voorraadvolume maandelijks aan de ADE. Voor wat de voorraden in het buitenland betreft, wordt steeds een verzoek tot aanvaarding door de administratie van de andere betrokken lidstaat ingediend. De voorraden van APETRA in het buitenland worden ook rechtstreeks aan de bevoegde respectieve buitenlandse instanties genotificeerd.

INZET VAN DE DOOR APETRA BEHEERDE VOORRADEN IN GEVAL VAN BEVOORRADINGSCRISIS

Wettelijk en reglementair kader

Wanneer bevoorradingproblemen worden gedetecteerd zal de Algemene Directie Energie (ADE) van de FOD Economie hun ernst bepalen. Wordt de situatie als ernstig beschouwd, dan zal het Nationaal Olie Bureau (afgekort: NOB)⁶, waarvan APETRA deel uitmaakt, worden samengeroepen voor verdere analyse en het voorstellen van eventuele maatregelen aan de Minister. Welke maatregelen kunnen genomen worden, is vastgelegd in het koninklijk besluit van 5 februari 2019⁷.

Bij een internationale bevoorradingscrisis geldt als algemene regel dat APETRA haar voorraden op de markt brengt via een vraag tot aanbiedingen ('call for bids'). Deze injectiemethode is dé manier waarop het gros van de IEA-lidstaten een dergelijke vraag tot interventie aanpakken: deze methode is eenvoudig en snel, werd door APETRA al toegepast in de Libië-crisis en is APETRA's normale verkoopwijze.

Bij nationale bevoorradingsmoeilijkheden wordt *by default* geopteerd voor een zgn. 'vrijgave', i.e. APETRA die haar stocks te koop aanbiedt aan de aardoliebedrijven hoog in de nationale distributieketen (de zgn. primaire deelnemers), waarna deze bedrijven de Belgische markt verder volgens hun normale fluxen beleveren. Een vrijgave door APETRA houdt een aanbod tot aankoop van verplichte voorraden in. Heeft het bedrijf waaraan aangeboden wordt geen tekorten of een tekort kleiner dan APETRA's aanbod, dan gaat het niet of slechts deels op dat aanbod in. Ervaart het bedrijf even later toch bevoorradingproblemen, dan koopt het stocks in een volgende aanbiedingsperiode.

De nationale aanpak wordt in zoverre flexibel gehouden dat de Minister, mocht dit opportuener zijn, kan beslissen om deze vrij complexe procedure niet in beweging te zetten, maar te gaan voor een *call for bids* (zoals bij een internationale bevoorradingscrisis) of een andere maatregel.

In het beheerscontract tussen de Belgische Staat en APETRA én in de APETRA-wetgeving zijn APETRA's taken ter voorbereiding van en tijdens een crisis verder opgesomd.

Concretisering van de wettelijke bepalingen

Inzet van de voorraden: welke voorraden en hoe?

De verplichte olievoorraden die APETRA beheert, kunnen opgedeeld worden in drie soorten:

- voorraden die tegen vergoeding gereserveerd zijn (aankooprechten of "ticket") bij aardoliebedrijven en waarop het agentschap, in geval van crisis, een aankooprecht heeft;
- voorraden afgewerkte aardolieproducten en
- voorraden ruwe aardolie.

---

⁶ Dit NOB werd opgericht met het Koninklijk besluit van 19 december 2018 houdende de oprichting, de samenstelling, de opdrachten en de werkwijze van het Nationaal Oliebureau

⁷ Voluit: Koninklijk besluit van 5 februari 2019 ter bepaling van de maatregelen die in een bevoorradingscrisis gelden voor de toedeling van aardolie en aardolieproducten op internationaal en nationaal niveau en voor de billijke bevoorrading van de beschikbare aardolie en aardolieproducten en tot bepaling van de regels voor het aanspreken van de verplichte voorraden aardolie en aardolieproducten

---

Al naargelang de aard van een crisis (internationaal of nationaal) en de ontstane lacune(s) (ruwe aardolie, afgewerkte producten) laat deze mix toe om op verschillende wijzen stocks in de markt te injecteren.

Voor wat de **aankooprechten** betreft, bevat APETRA's ticketcontract duidelijke bepalingen inzake de prijs, afhaalwijze en –periode, etc.

APETRA's **afgewerkte producten** liggen alle in depots in zeehavens of toegankelijk via vaarwegen. Bij een internationale crisis kunnen de producten aan de internationale markt aangeboden worden. Voor een beleving van de nationale markt kunnen de producten vanuit alle APETRA depots afgehaald worden via lichter om vervoerd te worden naar distributiedepots. Een deel van de APETRA depots zijn ook afleverbaar via tankwagen en/of spoor en pijpleiding.

De aangekochte **ruwe aardolie** kan, al naargelang de marktbehoefte, rechtstreeks aan raffinaderijen aangeboden worden of geraffineerd worden naar die aardolieproducten waaraan er een tekort is. APETRA heeft met raffinaderijen uit de ARA⁸ zone zgn. *Crude against products* overeenkomsten afgesloten die erin bestaan dat APETRA haar ruwe aardolie aan (een) raffinaderij(en) verkoopt en hiervoor afgewerkte aardolieproducten in de plaats koopt.

APETRA heeft duidelijke afspraken met de depotuitbaters van haar voorraden over hun taken en verantwoordelijkheden bij levering door het agentschap.

Inzet van de stocks: procedures

Met de ADE, de andere leden van het NOB en het Crisiscentrum van de Federale regering zijn afspraken gemaakt rond crisiscommunicatie en -besluitvorming. In geval van een Collective Action uitgeroepen door het IEA is de interactie tussen de nationale overheid, het NOB en APETRA vastgelegd in een draaiboek, dat getest werd tijdens de jaarlijkse *Emergency Response Exercise* van het IEA van maart 2020.

In het voorjaar van 2021 werd door de ADE en APETRA over het crisisbeleid in het algemeen en de procedure van de Vrijgave in het bijzonder een informatiesessie en een crisisoefening met de primaire deelnemers en APETRA depots georganiseerd. Het Belgische oliecrisisbeleid werd door een internationaal expertenteam onderzocht tijdens de In-depth Review van het IEA van april 2021. APETRA beschikt over een intern crisisdraaiboek voor zowel een *call for bids* als een vrijgave dat verder wordt uitgewerkt voor andere injectiemethoden.

In juli 2021⁹ erkende de Ministerraad een bevoorradingscrisis naar aanleiding van de niet toegankelijkheid van een aantal depots in het Luikse door de overstroming van 14/7/2021. De ADE besliste om het NOB samen te roepen om de bevoorrading van de eindgebruikers in deze regio van het land van nabij te bestuderen. Het secretariaat van het NOB monitorde met de beheerder van de sluis van Monsin op frequente wijze deze toestand. Intussen werd op het niveau van de overheid en APETRA alles in gereedheid gebracht om een lokale aanwending van de veiligheidsvoorraden mogelijk te maken. De sluis kon uiteindelijk volgens planning weer in gebruik worden genomen. Deze pre-crisis situatie heeft de overheid en APETRA verder in staat gesteld hun samenwerking en procedures te optimaliseren.

Ter verhoging van APETRA's crisisparaatheid werd in april 2021 een voltijdse *Policy and Crisis Management Officer* in dienst genomen. Nog in dit kader en gelet op APETRA's rol binnen het NOB, werden veiligheidsmachtigingen bekomen voor APETRA's raad van bestuur en staff en wordt de ICT-omgeving verder geoptimaliseerd naar *cyber security*, *business continuity* en *disaster recovery* toe.

---

⁸ ARA: de zone Antwerpen – Rotterdam - Amsterdam

⁹ Koninklijk besluit van 30 juli 2021 tot erkenning van een bevoorradingscrisis van aardolie en aardolieproducten in provincie Luik

---

TRANSPARANTIE EN CONCURRENTIE

Teneinde als NV van publiek recht samen te werken met de continu evoluerende en competitieve olie- en opslagmarkt, werkt APETRA voor haar kernactiviteiten (aankooprechten, aankoop van product, opslagcontracten en productverversing) met raamovereenkomsten¹⁰. De overeenkomsten zijn open: belangstellenden kunnen te allen tijde toetreden indien zij aan de selectie- en uitsluitingscriteria beantwoorden.

In 2021 werden er 1 aankooptenders en 4 verkooptenders verstuurd voor aan- en verkopen resulterend uit de aanbestedingen voor opslagcapaciteit gegund aanvang 2020.

Het kwaliteitopvolgingsprogramma "Product Quality" en de gunstige marktstructuur resulteerden in de lancering van een aantal aanbestedingen voor productverversing. 1 vervangingscontract werd toegewezen en uitgevoerd in het najaar van 2021; 2 verdere vervangingscontracten werden gegund eind 2021 voor operaties uit te voeren in januari-maart 2022. Deze productverversingen werden eerder preventief uitgevoerd gezien het groot aantal te verversen product dat in de komende jaren dient uitgevoerd te worden.

In 2021 werden 3 aanbestedingen georganiseerd voor de aankoop van beschikkingsrechten. Tevens werden 2 call for bids ter verkoop van aankooprechten gehouden.

Overheidsopdrachten voor ondersteunende diensten worden door APETRA, al naargelang de drempelwaarden, Europees of Belgisch gepubliceerd en tevens via andere infokanalen verspreid. Ook in dit kader zoekt APETRA transparantie en mededinging op.

Overzicht van de in 2021 uitgeschreven opdrachten voor ondersteunende diensten:

- Offerteaanvraag voor juridische diensten
- Offerteaanvraag voor boekhouddiensten

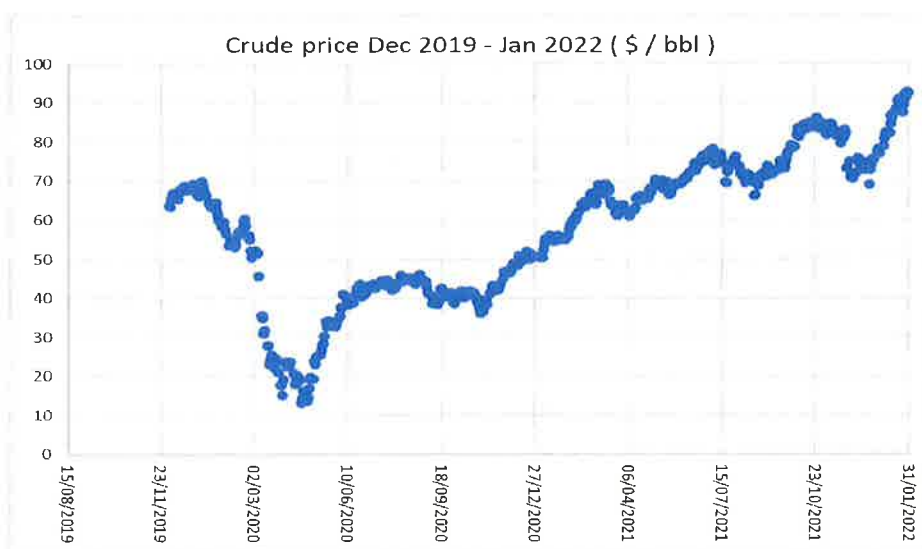
¹⁰ Raamovereenkomst: overeenkomst tussen een of meer aanbestedende diensten en een of meer ondernemers met het doel gedurende een bepaalde periode de voorwaarden inzake het plaatsen van opdrachten vast te leggen, met name wat betreft de prijs en, in voorkomend geval, de beoogde hoeveelheid.

ECONOMISCH EN FINANCIIEEL KADER – FINANCIIEEL RESULTAAT 2021

Evolutie van de internationale prijs van aardolie(producten)

In 2021 stegen de ruwe aardolieprijzen (Brent termijnmarkt) van 50 \$ per vat in januari 2021 tot een hoogtepunt van 86 \$ per vat op eind oktober 2021 waarna de markt dan geleidelijk aan terug daalde naar 77 \$ per vat op eind december 2021. De gemiddelde Brent-koers over het jaar 2020 bedroeg 71 \$ per vat (65 \$ voor S1 en 76 \$ voor S2). Het maandgemiddelde voor december 2021 bedroeg 74,09 \$ per vat. De productprijzen volgen de trend van de ruwe aardolie in grote lijnen.

Evolutie van de APETRA-bijdrage

DE APETRA-bijdrage wordt driemaandelijks door de ADE berekend aan de hand van een wettelijk bepaalde formule. Deze bevat een aantal kostenelementen waarvan de waarde vastligt én andere die variabel zijn, met name de prijs van de aardolieproducten en de interestvoet (LT Euribor).

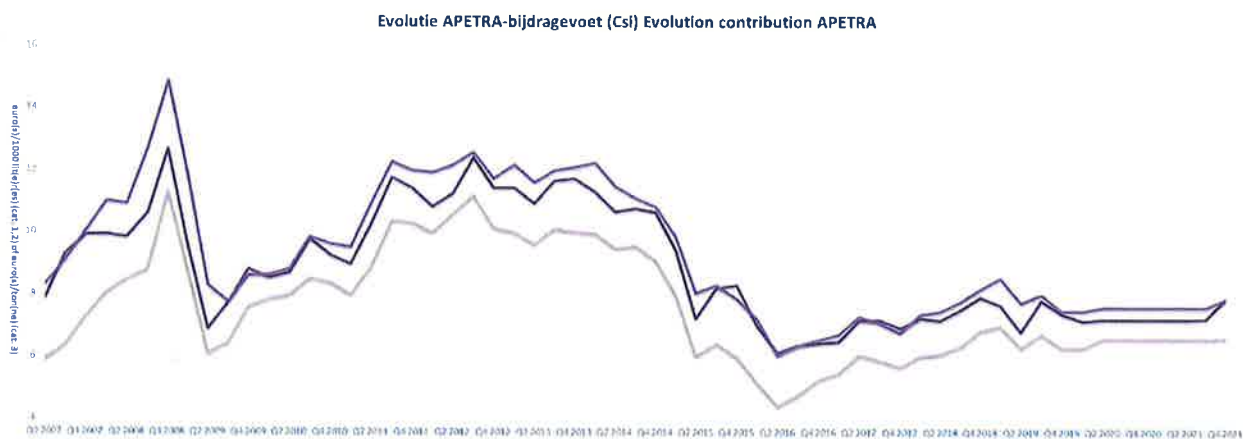
Na het lage niveau van februari 2016, kenden de internationale olieprijsen een licht opwaartse trend, om vanaf eind 2018 terug een neerwaartse tendens te vertonen. In 2019 fluctueerden de aardolieprijzen.

In april 2020 zakten de aardolieprijzen op de internationale markt naar een historisch dieptepunt. Deze daling van het belangrijkste element uit de bijdrageformule gecombineerd met een bruske consumptievermindering door de lockdowns ten gevolge de Coronapandemie brachten APETRA's financiële evenwicht in gevaar. Daarop besliste de regering¹¹ om via aanpassing van de wetgeving een minimumniveau van de bijdrage in te stellen gelijk aan dat van het tweede kwartaal van 2020 en dit vanaf 1/7/2020. Deze minimumbijdrage bleef voor alle producten van kracht tot en met het 2de kwartaal 2021 en voor de categorieën 2 en 3 (middeldistillaten en zware stookolie) tot en met Q3 2021.

---

¹¹ Koninklijk besluit van 12 juni 2020 tot wijziging van het koninklijk besluit van 4 oktober 2006 tot bepaling van de berekening- en inningwijze van de bijdrage voor APETRA en tot opheffing van het artikel 1, § 4, van het ministerieel besluit van 27 december 1978 betreffende de inschrijving van de personen die optreden in de bevoorradingsketen van het land en van de verbruikers in aardolie en aardolieproducten, bekrachtigd bij wet van 25 mei 2021.

De totale ontvangsten uit de bijdrage bedragen in 2021 113,6 miljoen euro. Deze volstaan om de quasi gelijkblijvende geïndexeerde kosten te betalen, maar slechts deels, voor 30 miljoen euro, om zelf de jaarlijkse schuldaflossing tegenover Belfius (80 miljoen euro) te doen. Dit doet de schuld dalen met 30 miljoen. Voor het andere deel, 50 miljoen euro per eind 2021, maakt het agentschap gebruik van de overeenkomst met het FAS om deze lening af te lossen.

Financieel en ESR-resultaat 2021

APETRA sluit het boekjaar 2021 af met een positief boekhoudkundig resultaat van ca. 785,4 miljoen euro. 750,1 miljoen euro hiervan resulteren uit herwaardering van de voorraden dankzij de stijgende olieprijsen.

De waarderingsregels schrijven statutair voor dat op jaareinde de stocks gewaardeerd worden aan de laagste waarde tussen de historische prijs en het gemiddelde van de prijs van december van het boekjaar en dit per product en per depot.

Het ESR-resultaat blijft positief en bedraagt ca. 35,3 miljoen euro.

De overgedragen winst van 2020 bedraagt 160,1 miljoen euro.

Opvolging van de financieringsnood

Op 31/12/2021 is APETRA's situatie op het vlak van financieringen, met een totale openstaande schuld van 1.095 miljoen euro, als volgt:

Jaar contractering	Soort financiering	Bedrag (in miljoen euros)	Banken	Maturiteit	Openstaande schuld op 31/12/2021
2007	Lening op te nemen op 5 jaar, afbetaalbaar op 10 jaar	800	Belfius	31.12.2023	80
2012	Obligatielening	300	Plaatsing door ING/BNPParibasFortis	2020	0
2013	Obligatielening	400	Plaatsing door ING/BNPParibasFortis	2023	400
2016	Kredietlijn	80	FAS	2023	80
2017	Kredietlijn	40	FAS	2024	40
2018	Kredietlijn	40	FAS	2025	40
2019	Kredietlijn	40	FAS	2026	40
2020	Kredietlijn	365	FAS	2027	365
2021	Kredietlijn	50	FAS	2028	50

BIJLAGE BIJ HET BELEIDSVERSLAG 2021 VAN APETRA: Bedrijfsbestuur

In de loop van 2021 werden volgende benoemingen en vernieuwingen van mandaten geacteerd:

Raad van bestuur:

- Op de Gewone Algemene vergadering van 19/3/2021 vinden volgende benoemingen plaats:
  - Mevrouw Dalila Louhibi wordt benoemd als bestuurder voorgedragen door de Minister van Energie voor een periode van 4 jaar ;
  - De Heer Patrick van Haute wordt herbenoemd als Voorzitter van de raad van bestuur aangeduid door de Minister van Energie voor een periode van 4 jaar.

Op het moment van goedkeuring door de raad van bestuur van dit beleidsverslag bestaat de raad van bestuur uit:

Naam	Functie	Voorgedragen door
Dhr. Patrick van HAUTE	Voorzitter	Minister van Energie
Mevr. Dalila LOUHIBI	Bestuurder	Minister van Energie
Dhr. Nico MISSANT	Bestuurder	Minister van Financiën
Mevr. Leen DEPUYDT	Bestuurder	Minister van Binnenlandse Zaken
Dhr. Jean-Pierre VAN DIJK	Bestuurder	Belgische Petroleum Federatie (BPF)
Mevr. An MAES	Bestuurder	Belgische Associatie van Tankterminal Operatoren (BATO)
Dhr. Johan MATTART	Bestuurder	BRAFCO
Dhr. Joannes VANDERHAEGHE	Regeringscommissaris	Minister van Energie

Het Directiecomité bestaat uit:

Naam	Functie
Dhr. Bernard CLAEYS	Algemeen directeur
Mevr. Anne DE TRAZEGNIES	Financieel directeur
Mevr. Lizi MEULEMAN	Administratief directeur

Nico MISSANT
Bestuurder

P. van Haute
Voorzitter.